

TEMEL MÜZİK TEORİSİ METODU

Hazırlayan: Mustafa AVŞAR
(Mayıs 2013 / Budapeşte)

İÇİNDEKİLER

1. Temel Öğeler

- 1.1. Nota ve Sus Değerleri
- 1.2. Dizeler ve Anahtarlar
- 1.3. Notaların Dizeler Üzerinde Gösterilmesi
- 1.4. Değiştirici İşaretler
- 1.5. Ritim ve Ölçü

2. Dizi (Gam)

- 2.1. Klavye ve Oktav Grupları
- 2.2. Tam ve Yarım Perde (ton, ses)
- 2.3. Diziler
 - 2.3.1. Yarım Ton (Kromatik) Dizisi
 - 2.3.2. Tam Ton Dizisi
 - 2.3.3. Oktatonik Dizi
 - 2.3.4. Pentatonik Diziler
 - 2.3.5. Antik Yunan Modları

(Tonal Müzik)

- 2.3.6. Tonal Müzikteki Modlar

3. Aralıklar

4. Akorlar

- 4.1. Beşli Akorlar
- 4.2. Yedili Akorlar
- 4.3. Dokuzlu Akorlar

5. Kadanslar

6. İşaretler ve Kısaltmalar

7. Süslemeler

8. Müzikte Kullanılan Terimler

- 8.1. Tempo, Ses Yoğunluğu ve İfade ile İlgili Terimler
- 8.2. Çalgılarla İlgili Terimler

1. Temel Öğeler

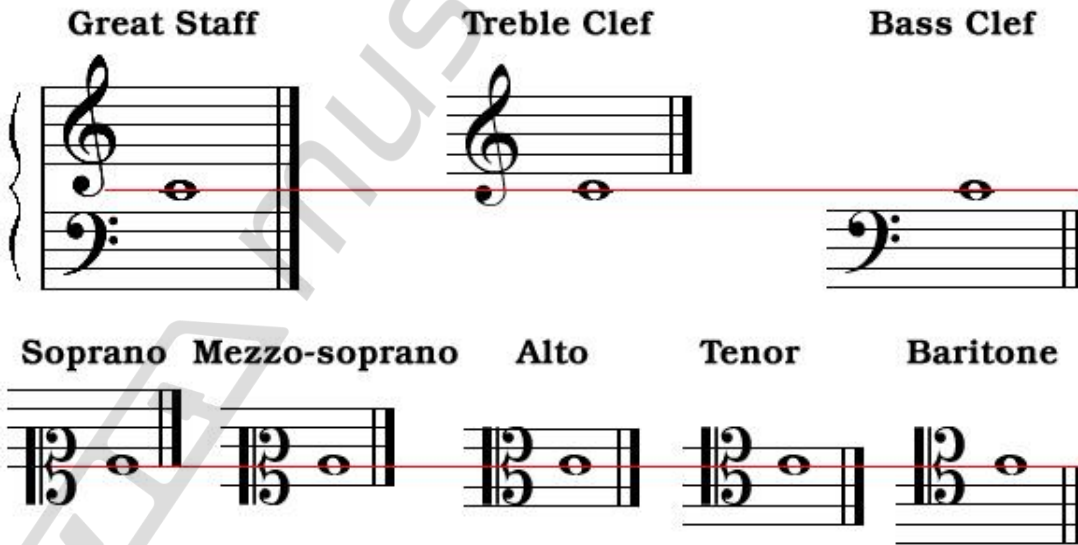
1.1. Nota ve Sus Değerleri

	Nota	Sus	Vuruş
çift birlik			8
birlik			4
ikilik			2
dörtlük			1
sekizlik			1/2
onaltılık			1/4
otuzikilik			1/8
altmışdörtlük			1/16

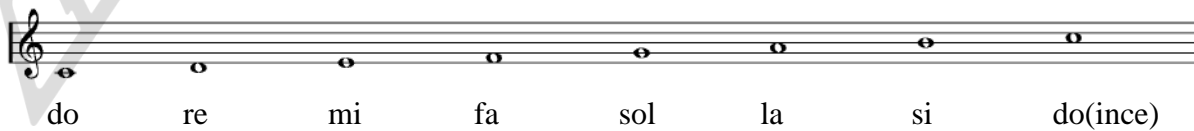
Nokta değerleri notanın değerini yarısı kadar uzatır ve sağında belirtilir. Aynı yöntem suslar için de geçerlidir.

1.2. Dizek ve Anahtarlar

1.3. Notaların Dizek Üzerinde Gösterilmesi

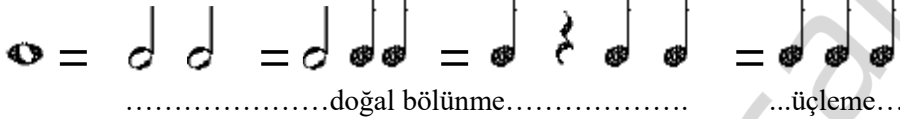

1.4. Değiştirici İşaretler

Symbol	Name	Effect
×	Double sharp	Raise a whole step
#	Sharp	Raise a half step
♮	Natural	Cancel a previous accidental
♭	Flat	Lower a half step
♭♭	Double flat	Lower a whole step

1.5. Ritim ve Ölçü

Ritim, müzikte ses değerlerinin mantıklı ve örgütlü sıralanmasına denir. Seslerin sürelerini gösteren değerler, doğal olarak iki ve katlarına eşit şekilde bölünürler. Ancak bu düzenin dışında da bir vuruşun üç eşit nota içermesi de mümkündür.

Ölçü, bir müzik parçasını meydana getiren, birbirine eşit olan zaman veya süre kalıplarına denir. Buradaki zamanın ölçümü **birim vuruşlarla** yapılır ve bu vuruşların bazıları **kuvvetli (K)**, bazıları **zayıf (Z)** ve bazıları **az kuvvetlidir (AK)**. Birim vuruşlar; **iki zamanlı**, **üç zamanlı** ve **dört zamanlı** olarak üç gruba ayrılır. Bu grup içerisinde birim vuruşu ikiye bölünebilenler **basit** ölçülü; birim vuruşu üçe bölünebilenler **bileşik** ölçülü yapılardır. İki veya daha fazla sayıda basit ölçülerin bileşiminden meydana gelenler de **aksak** ölçülü yapılardır.

	2 zamanlı (K-Z)	3 zamanlı (K-Z-Z)	4 zamanlı (K-Z-AK-Z)
Basit (ikişerli)	2	3	4
Bileşik (üçerli)	6	9	12
Aksak	5	7 – 8	9 – 10 – 11

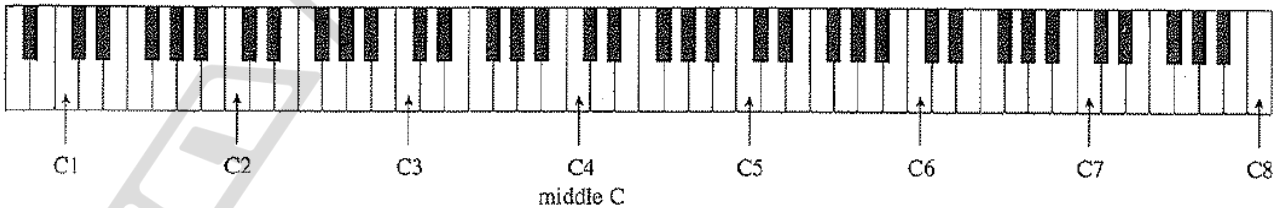
Bir müzik cümlesi, ölçünün birinci vuruşu yerine iki, üç veya dördüncü vuruşunda veya bu vuruşların zayıf yarısında başlarsa buna **anakruz** denir. Parça boyunca benzer cümleler birbirini izler (her biri anakruzlu) ve parça sonunda son ölçü değeri olarak başlangıçtaki eksik ölçüyü tamamlar.

2. Dizi(gam)

Bitişik olarak sıralanan (bazı diziler bitişik olmayabilir) bir seri sestem oluşur.

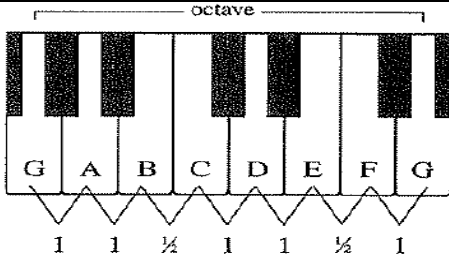
2.1. Klavye ve Oktav Grupları

Birbirine bitişik 8 notadan meydana gelen gruba **oktav** denir. Piyano 7,5 oktavlık bir ses alanına sahiptir. Bir oktav içinde 12 ses (tuş) ve 7,5 oktav içinde 88 tuş vardır.

A⁰ kontra oktav büyük oktav küçük oktav birinci oktav ikinci oktav üçüncü oktav dördüncü oktav
(A⁰ = Subkontra oktav)

2.2. Tam ve Yarım Perde(ton,ses)

Sesler arasında en yakın mesafeye yarım perde, dolayısıyla iki yarım perdenin oluşturduğu mesafeye de bir tam perde denir. Bir yarım perde farklı isim, farklı sestten oluşuyorsa **diyatonik**; aynı isim, farklı sestten oluşuyorsa **kromatik**; farklı isim, aynı sestten oluşuyorsa **anarmonik** tir.

2.3. Diziler

Dizide yer alan sesler aralarında belirlenmiş oranlar olmak üzere, bir araya getirilmesi sonucu gruptaki seslerden bazılarının durağanlık diğerlerinin de çözümsellik özelliği kazanmasıyla ortaya çıkan sisteme **mod(makam)** adı verilir. Her sestten başlayarak, belli kurallar içinde yeni bir mod oluşturulabilir. Modu oluşturan seslerin sayısı çeşitli olabilir(beş, yedi veya daha fazla).

2.3.1. Yarım Ton(Kromatik) Dizisi

Bir oktav içerisinde diziyi oluşturan her aralık yarım perdedir.

Çıkıcı kromatik diziyi oluştururken tizleştirici arızalar kullanılır. Yani *b* den sonra *n* (*naturel*) ; *n* den sonra # ; # den sonra *x* (##) gelir.

İnici kromatik diziyi oluştururken pesleştirici arızalar kullanılır. Yani # den sonra *n* ; *n* den sonra *b* ; *b* den sonra *bb* gelir.

2.3.2. Tam Ton Dizisi

Bir oktavın altı eşit aralığa bölünmesi sonucunda oluşan dizidir. Diziyi oluşturan her aralık bir tam perdedir. İki tane tam ton gamı vardır. Kromatik gam gibi tam ton gamı tonal değildir, yani diyatonik anlamda tonaliteyi belirlemek mümkün değildir.

veya

veya

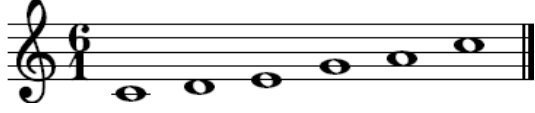
2.3.3. Oktatonik Dizi

Bir oktav içerisinde tam-yarım-tam-yarım... veya yarım-tam-yarım-tam perde şeklinde ilerleyerek elde edilen dizidir.

2.3.4. Pentatonik Dizi

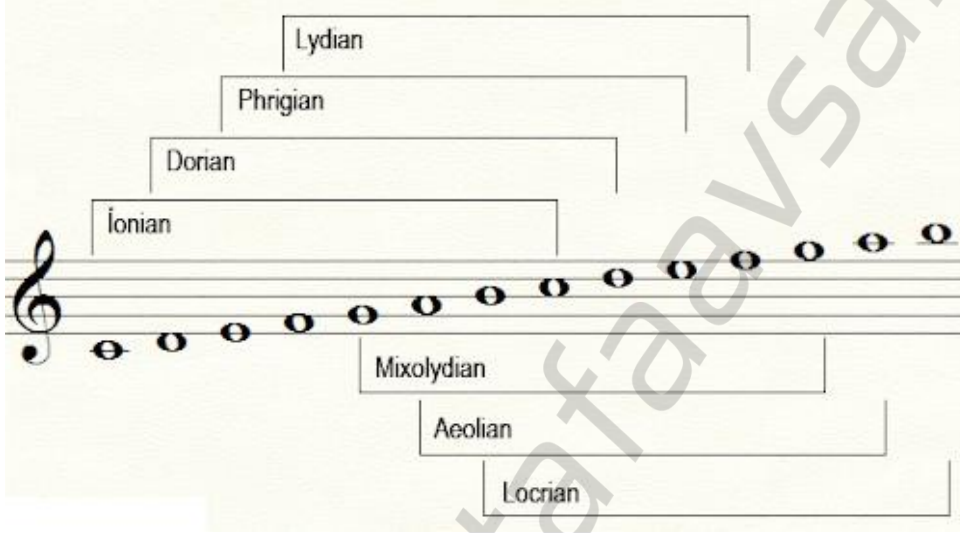
Majör Pentatonik (Dizi içinde 4. ve 7. dereceler bulunmamaktadır.)

Minör Pentatonik (Dizi içinde 2. ve 6. dereceler bulunmamaktadır.)

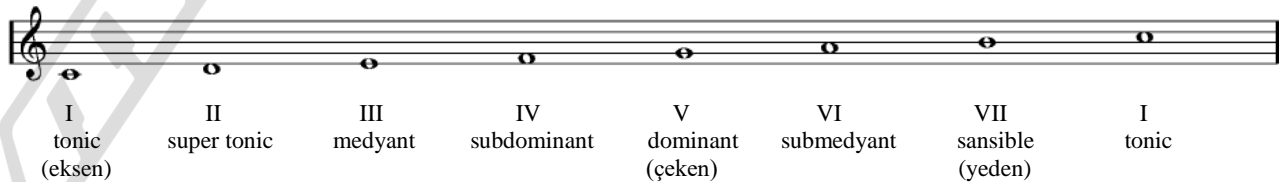
2.3.5. Antik Yunan Modları

Tonal Müzik

Bir ses dizisindeki ses yüksekliklerinin her birine verilen isme **ton (ses/nota/perde)**, o ses dizisi içinde merkezi bir sesin oluşu ve diğer seslerin o merkezi ses etrafında hareket ederek o sese yönelmesi durumuna **tonal**, o ses dizisinin tonal ilkelere göre kurulması durumuna ise **tonalite** denir. Tonalite ve modalite birbirinden ayrı iki özelliktir. Ardarda gelen birkaç notadan tonalite(ton merkezi) belli olduğu halde modaliteyi anlamak için bazı şartlar gerekmektedir. Bir majör veya minör dizinin 1, 2, 4, 5, 7. dereceleri tonal; 3. ve 6. dereceleri modal derecelerdir. Birkaç notanın birbirini takip etmesi tonun varlığını hissettirdiği halde tarzı belli etmemektedir. Ancak modal dereceleri duyulması ile majör ya da minör modların hangisinde olduğumuzu anlayabiliriz. Başka bir deyişle tonalite, bir dizinin sesleri arasındaki ilkelere bağlı hiyerarşik düzeni; **modalite** ise o dizinin rengini ve karakterini tanımlar. **Genel olarak isimlendirirken modalite ile tonalite farkı gözönüne alınmadan Do Majör tonalitesi ya da tonu, La minör tonalitesi ya da tonu olarak ifade ederiz.** Tonal müzik, oluşumundaki kuralları gereği on iki majör ve oniki minör diziyeye dayanır ve her dizide merkezi ton bulunur. Merkezde bulunan bu ses, ses sınıfındaki merkezi çekimi sağlar. Dolayısıyla armonik kurgu da merkezi ton üzerine oluşur. Sisteme tonal denmesi de bu sebeptendir.

Tonal sistemde bir diyatonik dizi yedi ses ile ortaya çıkar ve her bir ses o modun bir derecesini temsil eder.

Fonctions Family (Harmonic Tendency)

I : tonic(home)

V - VII : dominant

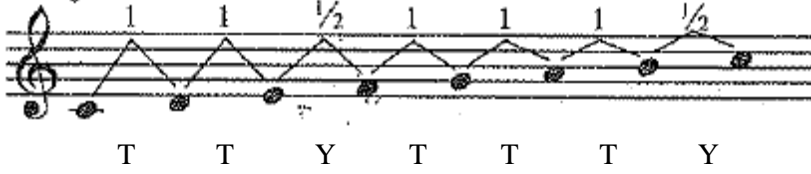
II - IV : pre dominant

III - VI : substitute chords for tonic and dominant

2.3.6. Tonal Müzikteki Diziler

Majör Mod: III.-IV. ve VII.-VIII. dereceleri arasında yarım perde, diğer dereceleri arasında tam perde olan moda *majör dizi* denir.

C major

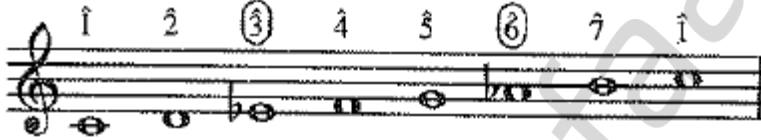

Minör Mod: II.-III. ile V. -VI. Sesler arasında yarım, diğer sesler arasında ise tam perde bulunan moda *doğal minör dizi* denir. Doğal dışında *armonik* ve *melodik* olarak da kullanılırlar.

Natural minor

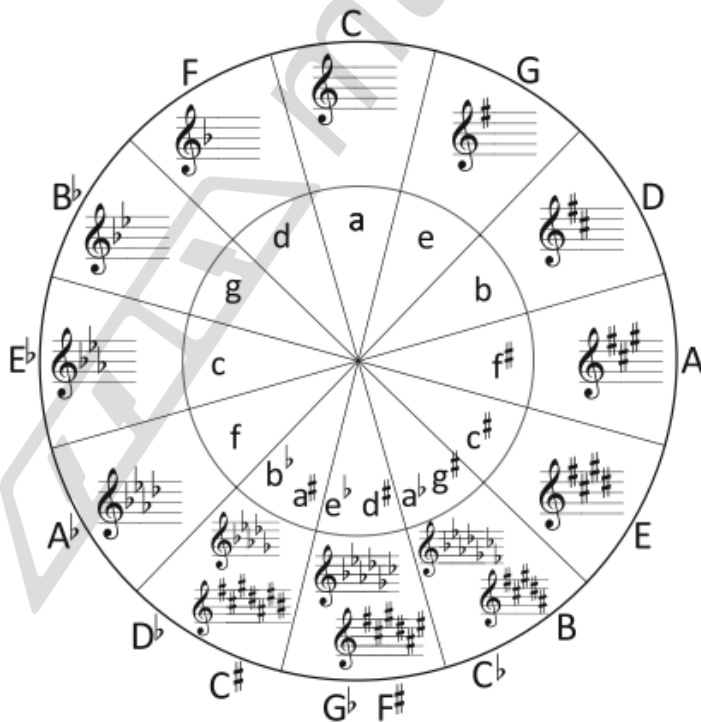
Harmonic minor

Melodic minor

Beşliler çemberi içerisindeki tonalitelerin döngüsü ve donanım üzerinde gösterilmesi;

3. Aralıklar

İki ses arasındaki mesafeye aralık denir. Bu iki sesin aynı anda tınlaması **armonik aralığı**, art arda tınlaması **melodik aralığı** oluşturur.

Aralıkların aldıkları ton(perde) değerleri;

1'li aralıklar; tam(0)	5'li aralıklar; tam(3,5)
2'li aralıklar; minör(0,5) / majör(1)	6'lı aralıklar; minör(4) / majör(4,5)
3'lü aralıklar; minör(1,5) / majör(2)	7'li aralıklar; minör(5) / majör(5,5)
4'lü aralıklar; tam(2,5)	8'li aralıklar; tam(6)

Aralıkların aldıkları değerlere göre ifade edilişleri, azdan çoğa doğa doğru aşağıdaki gibidir;

diminished ←→ minor ←→ major ←→ augmented
diminished ←→ [perfect] →→ augmented
←→ [smaller]

T4 -5 T8 +4 T1 T5 T4 T5 +4 +1
M6 m3 M3 M7 m6 M3 M2 m7 m6 M7
+4 +2 -8 +5 -4 M6 +3 -5 m6 -7

Herhangi bir aralık aynı oktavin içinde kalmak şartı ile çevrildiğinde şöyle bir sonuç çıkar:

2 7 3 6 4 5 5 4 6 3 7 2

Dikkat edilirse aralık ile çevriminin sayısal toplamı daima 9' dur. Çevrim yapıldığında majör aralıklar minör; minör aralıklar majör; artmışlar eksilmiş; eksilmişler artmış haline gelir; tamlar ise tam olarak kalır.

3'lü, 6'lı, 5'li, 8'li aralıklar **konsonans** (uyumlu); 2'li, 7'li ve eksilmiş artmış aralıklar **dissonans** (uyumsuz) aralıklardır. T4 aralığı ise karışık konsonans aralıktır. Yani pozisyonuna göre dissonans veya konsonans olabilir. Armonide kuvvetli zamanda gelen basın üzerindeki dörtlü aralığı (kadans $\frac{6}{4}$) çözülme gereksinimi yaratır. Burada yaratılan gerilimden dolayı bu tür kurulumdaki T4 aralığı dissonanstır. Bunun dışındaki tüm T4'lü aralıklar konsonanstır.

consonant consonant dissonant dissonant

Herhangi bir aralığın (örneğin mi-la diyez), tonalitenin değişmesi halinde farklı duyulup algılandığında (mi-si bemol şekline), o aralığın anarmonik değişimi söz konusudur. Ve işitsel olarak dissonans (çözülme isteyen) olan bu aralıklarda, artmış olan dışa açılarak; eksilmiş olan ise içe kapanarak çözülür. Bu aralıklar, herhangi bir akor yapısı içerisinde de görülebilir bile yönelimleri yine bu doğrultudadır.

+4 m6 (BM)
+4 M6 (Bm)
-5 m3 (Fm)
-5 M3 (FM)

4. Akorlar

4.1. Beşli Akorlar

En az iki sesin bir arada tınlamasına **akor** adı verilir. **Beşli akorlar**, kök ses üzerine üçlü ve beşli aralıkların kurulmasıyla oluşan üç sesli basit ve öz akorlardır. Kök ses ile en üstteki ses arasındaki aralığın beşli olması sebebiyle beşli akorlar (triads) olarak adlandırılırlar.

beşli akor
(triad)

Beşli akor türleri, kaynağı olan tonal dizilerin her bir derecesi üzerine kurulan beşli akorların birbirleri arasındaki kurulum farklılığına göre ortaya çıkar. Dizinin her bir derecesi üzerine akor kurarken, akor seslerinin o anki dizinin seslerinden oluşmuş olması gerekir. Bu şekilde sadece içinde bulunduğu dizinin seslerini içeren akorlara **diyatonik akorlar**; içinde bulunduğu dizinin dışında sesler içeren akorlara ise **altere akorlar** denir. Aşağıda tonal müzikteki diyatonik olarak ortaya çıkan beşli akor türleri ile kısaltma sembolleri verilmiştir:

artmış (augmented) +5 [#] M3 M3 +
majör (major) T5 [] m3 M3 M
minör (minor) T5 [b] M3 m3 m
eksilmiş (diminished) -5 [b] m3 m3 o

İşitsel olarak akorlar, kendilerini oluşturan ses aralıklarının yarattığı **konsonans** (uyumlu, çözülmek istemeyen) ve **disonans** (uyumsuz, çözülmek isteyen) tınlara göre temelde iki kategoriye ayrılırlar. Buna göre majör ve minör beşli akorlar konsonans; artmış ve eksilmiş beşli akorlar ise disonans olarak tınlar.

Tonal müzikteki majör dizi dışında üç farklı biçimde kullanılan minör diziler; doğal, armonik ve melodik şeklinde organize edilirler. Minör tonaliteyle ilgili literatürdeki yapıtlara bakıldığında; yaygın olarak armonik minör dizisinin akorlarının kullanıldığı fakat üçüncü derecede ise hem armonik hem de doğal minör dizisinin akorlarının kullanıldığı görülür. Buradaki armonik minör durumunun sebebi, tonal müziğin oluşumundaki gerilim-çözülme esasına dayalı olarak yedinci sesin (yeden/sansible) yarım ses ile birinci sese (eksen/tonik) çözülmek istemesinden dolayıdır. Bu durum, içinde yedinci sesin olduğu akorların kurulumunu da değiştirebilmektedir. Minör dizilerin doğal, armonik ve melodik şeklinde organize edilmiş olmaları, onları birbirinden ayrı minör tonalite yapmaz. Sadece yapıtın melodik seyri içerisinde kısmi veya bütünsel olarak düşünülebilir. Bu durumda yapıtın melodik seyrinde armonik veya melodik yapı görülse bile; örneğin La eksensel bir minör parçanın tonalitesi La minör olarak tanımlanır, La armonik minör veya La melodik minör olarak tanımlanamaz.

Aşağıdaki diyatonik majör ve her bir minör dizi için ayrı ayrı armonik derecelendirme yapıp, akor türüne göre kısaltmalarıyla birlikte verilmiştir. Derecelere karşılık gelen romen rakamlarının büyük harfle gösterilenleri majör; büyük harf ile birlikte sağında “+” işareti ile gösterilenleri artmış; küçük harfle gösterilenleri minör; küçük harf ile birlikte sağında “o” işareti ile gösterilenleri ise eksilmiş olduğunu gösterir.

Majör dizideki diyatonik beşli akorlar:

I ii iii IV V vi vii°

Doğal minör dizideki diyatonik beşli akorlar:

i ii° III iv v VI VII

Armonik minör organizasyondaki diyatonik beşli akorlar: (armonik minör organizasyona göre yedinci sesinin yarım ses tizleşmiş olması, içinde yedinci sesin olduğu akorların kurulumunu da değiştirmektedir)

i ii° III+ iv V VI vii°

Melodik minör organizasyondaki diyatonik beşli akorlar: (melodik minör organizasyona göre altıncı ve yedinci seslerin yarım ses tizleşmiş olması, içinde altıncı ve yedinci sesin olduğu akorların kurulumunu da değiştirmektedir)

i ii III+ IV V vi° vii°

<i>Yukarıdaki düzene göre beşli akorlar, tablodaki dizilerin derecelerine göre dağılırlar</i>	M5 akoru	m5 akoru	-5 akoru	+5 akoru
Majör dizi	I. IV. V.	ii. iii. vi.	vii°.	
Doğal minör dizi	III. VI. VII.	i. iv. v.	ii°.	
Armonik minör dizi	V. VI.	i. iv.	ii°. vii°.	III+.
Melodik minör dizi	IV. V.	i. ii.	vi°. vii°.	III+.

Majör beşli-çevrimleri:

5 6 6/4

Minör beşli-çevrimleri:

5 6 6/4

Eksilmiş beşli-çevrimleri ve çözümleri: -5'li akorlarda kök ses (çözülen tonun sansible sesi)yarım ses ilerler ve tona ismini verir (bunu işitsel sebebi, akor içindeki artmış aralığın dışa açılarak; eksilmiş aralığın ise içe kapanarak çözülmek istemesinden gelmektedir).

C(m): vii^o I (i) vii^{o6} I (i) vii^{o4} I (i)

Artmış beşli-çevrimleri ve çözümleri: +5'li akorlarda kök e göre beşli(çözülen tonun sansible sesi) yarım ses ilerler ve tona ismini verir. Akor, sonorite (duyum) olarak M3+M3 şeklinde kurulur. Dolayısıyla her ses anarmonik değişim sonucunda (bu değişimle beraber her seferinde akorun anarmonik çevrimi ortaya çıkar) sansible olabilir ve üç ayrı minör tona karar verebilir (diğer sesler zaten tonik akorunda bulunduğu için hareket etmezler). (Bu akorun pratikte pek fazla yeri yoktur; dolayısıyla daha çok teorik anlatımda kalır)

a: i f: i c#: i

Aynı beşli akor türünün farklı sembollerle ifade edilişi;

Akor türü	Farklı sembollerle ifade edilişi				
Do artmış beşli	C ⁺	C ^{#5}	C ⁺⁵	Caug	
Do majör beşli	C	CΔ	CM	Cmaj	Cma
Do minör beşli	c	C-	Cm	Cmin	Cmi
Do eksilmiş beşli	C ^o	Cm ^{b5}	Cm ^{o5}	Cdim	

4.2. Yedili Akorlar

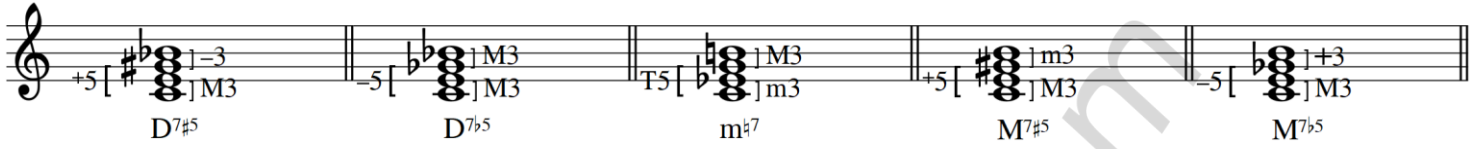
Yedili akorlar, kök ses üzerine üçlü, beşli ve yedili aralıkların kurulmasıyla oluşan dört sesli akorlardır. Kök ses ile en üstteki ses arasındaki aralığın yedili olması sebebiyle yedili akorlar (seventh chords) olarak adlandırılırlar.

Yedili akor türleri, kaynağı olan tonal dizilerin her bir derecesi üzerine kurulan yedili akorların birbirleri arasındaki kurulum farklılığına göre ortaya çıkar. Dizinin her bir derecesi üzerine akor kurarken, akor seslerinin o anki dizinin seslerinden oluşmuş olması gerekir. Bu şekilde sadece içinde bulunduğu dizinin seslerini içeren akorlara **diyatonik akorlar**; içinde bulunduğu dizinin dışında sesler içeren akorlara ise **altere akorlar** denir. Birçok farklı türü olması ile birlikte, tonal armonide genellikle beş farklı türde kullanılan diyatonik yedili akorlar ve kısaltma sembolleri aşağıda verilmiştir:

Yukardaki yedili akorların dışındaki diğer diyatonik ile altere yedili akor türleri ve kısaltma sembolleri aşağıda verilmiştir:

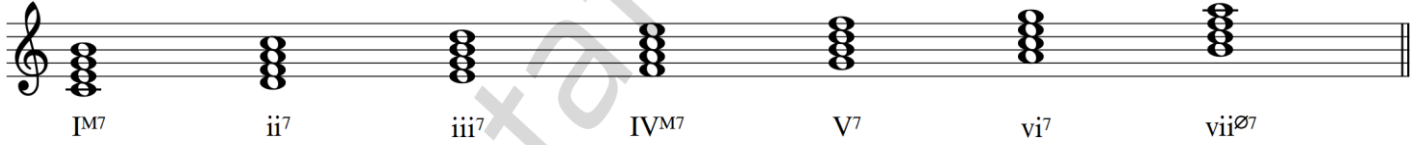

İşitsel olarak akorlar, kendilerini oluşturan ses aralıklarının yarattığı **konsonans** (uyumlu, çözülmek istemeyen) ve **disonans** (uyumsuz, çözülmek isteyen) tınılara göre temelde iki kategoriye ayrılırlar. Buna göre majör ve minör yedili akorlar konsonans; dominant, yarı eksilmiş ve eksilmiş yedili akorlar ise disonans olarak tınlar.

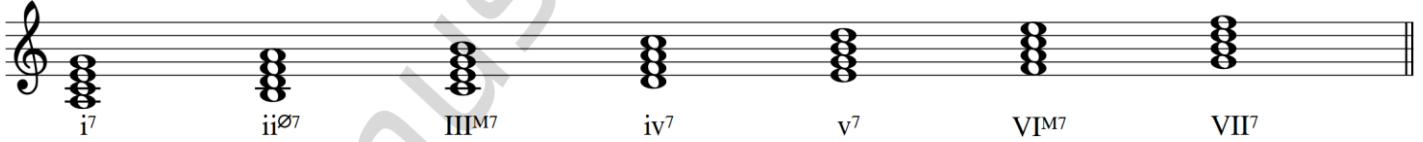
Tonal müzikteki majör dizi dışında üç farklı biçimde kullanılan minör diziler; doğal, armonik ve melodik şeklinde organize edilirler. Minör tonalitelerle ilgili literatürdeki uygulamalara bakıldığında; eserlerde yaygın olarak armonik minör dizisinin akorlarının kullanıldığı fakat birinci derecede doğal minör dizisinin akoru ve üçüncü derecede ise hem doğal minör hem de armonik minör dizisinin akorlarının kullanıldığı görülür. Bu armonik minör durumunun sebebi, tonal müziğin oluşumundaki gerilim-çözülüm esasına dayalı olarak yedinci sesin (yeden/sansible) yarım ses ile birinci sese (eksen/tonik) çözümlenmesinden dolayıdır. Bu durum, içinde yedinci sesin olduğu akorların kurulumunu da değiştirebilmektedir. Minör dizilerin doğal, armonik ve melodik şeklinde organize edilmiş olmaları, onları birbirinden ayrı minör tonalite yapmaz. Sadece parçanın melodik seyri içerisinde kısmi veya bütünsel olarak düşünülebilir. Bu durumda parçanın melodik seyrinde armonik veya melodik yapı görülse bile, örneğin La eksensli bir parçada, tonalitesi La minör olarak tanımlanır; La armonik minör veya La melodik minör olarak tanımlanamaz.

Aşağıdaki diyatonik majör ve her bir minör dizi için ayrı ayrı armonik derecelendirme yapılarak, akor türüne göre kısaltmalarıyla birlikte verilmiştir. Derecelere karşılık gelen romen rakamlarının büyük harfle gösterilenleri dominant; büyük harf ile birlikte sağında "M" işareti ile gösterilenleri majör, küçük harfle gösterilenleri minör; küçük harf ile birlikte sağında "Ø" işareti ile gösterilenleri yarı eksilmiş; küçük harf ile birlikte sağında "O" işareti ile gösterilenleri ise eksilmiş olduğunu gösterir.

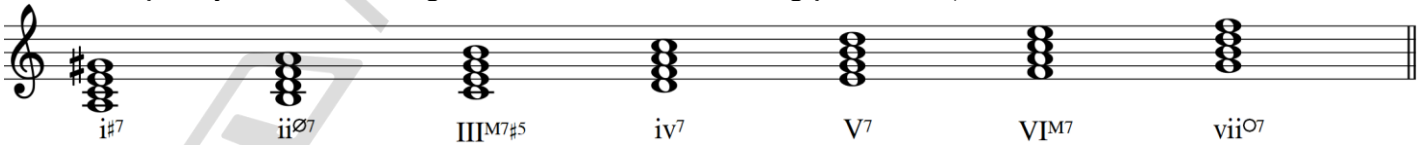
Majör dizideki diyatonik yedili akorlar:

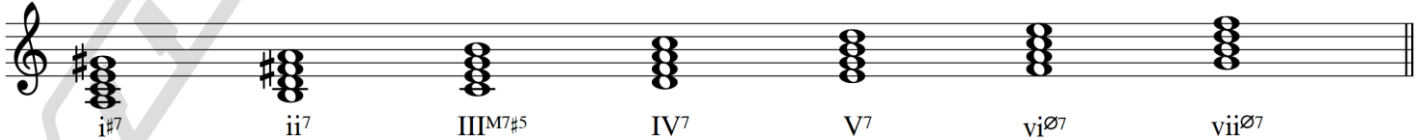
Doğal minör dizideki diyatonik yedili akorlar:

Armonik minör dizideki diyatonik yedili akorlar: (armonik minör organizasyona göre yedinci sesinin yarım ses tizleşmiş olması, içinde yedinci sesin olduğu akorların kurulumunu da değiştirmektedir)

Melodik minör dizideki diyatonik yedili akorlar: (melodik minör organizasyona göre altıncı ve yedinci seslerin yarım ses tizleşmiş olması, içinde altıncı ve yedinci sesin olduğu akorların kurulumunu da değiştirmektedir)

Yukarıdaki düzene göre yedili akorlar, tablodaki dizilerin derecelerine göre dağılırlar	M7 akoru	m7 akoru	D7 akoru	Ø7 akoru	O7 akoru
Majör dizi	I. IV.	ii. iii. vi.	V.	vii ^Ø .	
Doğal minör dizi	III. VI.	i. iv. v.		ii ^Ø .	
Armonik minör dizi	VI.	iv.	V.	ii ^Ø .	vii ^Ø .
Melodik minör dizi		ii.	IV. V.	vi ^Ø . vii ^Ø .	

Dominant Yedili Çevrimleri ve Çözümleri; Mutlak duyum için yedili akorunun yedilisi iner üçlüsü çıkar (bunu işitsel sebebi, akor içindeki artmış aralığın dışa açılarak; eksilmiş aralığın ise içe kapanarak çözülmek istemesinden gelmektedir). Çıkan üçlü çözülen tona ismini verir. Kökün ve beşlinin herhangi bir yere gitme zorunluluğu yoktur.

kök 1. çevrim 2. çevrim 3. çevrim

7 6/5 4/3 2

C: V⁷ I V^{6/5} I V^{4/3} I V² I⁶

Eksilmiş Yedili Çevrimleri ve Çözümleri; Eksilmiş yedili akorunda her ses anarmonik değişim sonucunda sansible olabilir ve dolayısıyla dört ayrı majör veya minör tona karar verebilir.

kök 1. çevrim 2. çevrim 3. çevrim

7^b 6/5^b 4/3^b 2

C: vii^{07b} I A: vii⁰ ⁶/_{5^b} I F#: vii⁰ ⁴/_{3^b} I⁶ E^b: vii⁰² I ⁶/₄

Yarı Eksilmiş Yedili Çevrimleri;

kök 1. çevrim 2. çevrim 3. çevrim

7 6/5 4/3 2

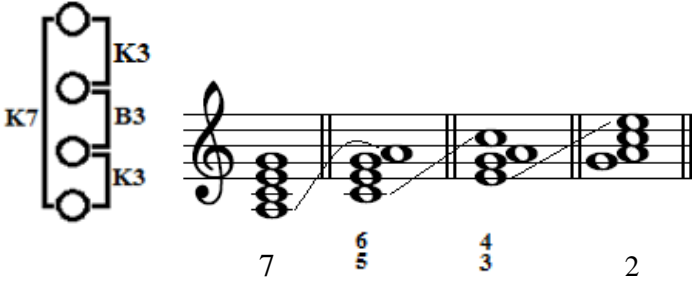
Majör Yedili Çevrimleri;

kök 1. çevrim 2. çevrim 3. çevrim

7 6/5 4/3 2

Minör Yedili Çevrimleri:

kök 1. çevrim 2. çevrim 3. çevrim

Aynı yedili akor türünün farklı sembollerle ifade edilişi;

Akor Türü	Farklı Sembollerle ifade edilişi				
Do majör yedili	CM7	CΔ7	Cmaj7	Cma7	
Do dominant yedili	C7	CMm7	Cdom7		
Do minör yedili	Cm7	C-7	Cmin	Cmi7	
Do yarı eksilmiş yedili	C ^o 7	Cm7 ^b 5	Cm7 ^o 5	C-7 ^b 5	C-7 ^o 5
Do eksilmiş yedili	C ^o 7	Cdim7			

4.3. Dokuzlu Akorlar

Türleri;

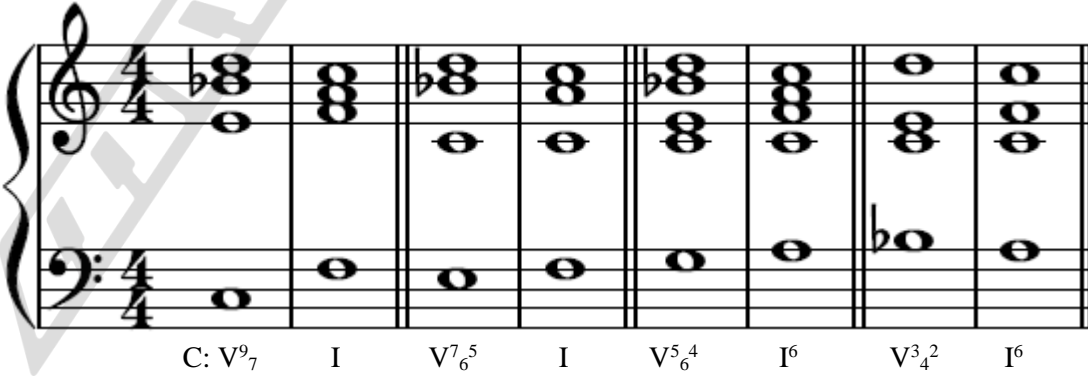
dominant dokuzlu majör (V⁹) dominant dokuzlu minör (V^{b9})

Kurulumları;

$$V^9_7 = M3 + m3 + m3 + M3$$

$$V^{b9}_7 = M3 + m3 + m3 + m3$$

Dominant dokuzlu majör çevrimleri ve çözümleri;

Dominant dokuzlu minör çevrimleri ve çözümleri;

C: $V^{9(b)}_7 3^n$ I $I^{(n)}$ $V^{7(b)}_6 5$ I $I^{(n)}$ $V^{5(b)}_6 4$ I^6 I^6 $V^{3(b)}_4 2$ I^6 I^6

Dört partili armonizasyonda dokuzlu gibi beş partili akorla karşılaşınca atılması gereken, akorun herhangi bir yere ilerlemekle yükümlü olmadığı beşlisi dir. Fakat ikinci çevrimde beşli basa geldiğinden ve atlamayacağından dolayı akor beş partili yazılmak zorundadır.

Dokuzlu soprano partisine yazılır ve inici hareket eder. Bu nedenle de dokuzlu akorların beş partili olmalarına rağmen üçüncü çevrimleri(dokuzlu basa yazıldığından dolayı) olmaz.

Birinci çevrim dokuzlu akor çözümünde ortak ses tutturulduğundan ve yedilinin zorunlu inmesinden dolayı beşli katlanabilir.

İkinci çevrim dokuzlu akorunun kök e çözümünde, dokuzlunun mecburi inici hareketinden dolayı paralel beşliye müsaade etmemek için kök yerine altılı akora çözülmüştür.

Majör tonlarda maj D9 ve min D9 çözümlenmeleri, min tonlarda ise sadece min D9 çözümlenmeleri yapılabilir.

5. Kadanslar

Kadans, bir müzik cümlesinin noktalama işaretidir; cümleye anlamını veren, durak yerlerini belirten ve dolayısıyla nefes yerlerini belirten, kadanstır.

Kadanslar beşe ayrılır:

- 1- mükemmel kadans(otantik)
- 2- yarım kadans
- 3- az mükemmel kadans
- 4- kırık kadans
- 5- plagal kadans

Bu kadansları cümle sonlarındaki işlevleri açısından iki grupta toplayabiliriz;

- 1- cümleye bitiş hissi verenler;
mükemmel kadans, plagal kadans
- 2- devamlılık etkisi yaratanlar;
az mükemmel kadans, yarım kadans ve kırık kadans

1. **Mükemmel Kadans(otantik kadans)**: Bir müzik cümlesinin sonunda dominant akorunun (kök hali) tonik akoruna (kök hali) sekizli pozisyonda bağlanarak bitiş hissi yaratması şeklinde özetlenebilir.

C: I ii^6 **V** **I**

Am: i ii^6 **V#** **i**

2. Yarım Kadans: Bir müzik cümlesinin (veya bir “phrase”ın) dominant akoru (kök hali) üzerinde sonuçlanması durumunda oluşur.

C: I ii⁶ I⁶₄ V I IV **V** — Am: i ii⁰⁶ i⁶₄ V[#] i iv **V[#]**

3. Az Mükemmel Kadans: Dominant – tonik ilişkisi bu kadansta da yer almakla birlikte, bu iki akordan en az birinin esas halde değil de çevrim olarak kullanılması durumudur. Yani ya V çevrim I esas veya V esas I çevrim ya da V çevrim I çevrim halidir. Bunun yanında iki fonksiyonunda kök, fakat toniğin sekizli pozisyon dışında çözülmesi de az mükemmel kadans etkisi yaratır.

C: I ii⁶ **V** I⁶ Am: i ii⁰⁶ **V⁶₅** i Am: i ii⁰⁶ i⁶₄ **V^{4#}₂** i⁶

4. Kırık Kadans: Bir müzik cümlesinin sonunda dominant akoru tonik akorundan başka herhangi bir akora bağlanırsa kırık kadans oluşur. Genelde VI. Derece akoruna bağlanır. V. derece bazen IV. dereceye, nadiren de III. ve II. derecelere gidebilir. Kulakta soru ya da ünlem etkisi bırakır.

C: I ii⁶ I⁶₄ **V** **vi** Cm: i **Vⁿ** **iv** Eb: I IV **V** **ii** F: I IV **V** **iii**

5. *Plagal Kadans:* Bir müzik cümlesinin sonunda veya daha çok bir parçanın sonunda ve bazen de mükemmel kadans yapıldıktan sonra yer alabilen, tonik öncesi dominant akoru içermeyen bir kadanstır. Çoğu zaman IV I (esas halde) olmakla birlikte dominant çağrışımı yapmayan herhangi bir akor da kullanılabilir. Mükemmel kadanstan sonra yer aldığı bir çeşit “Coda” oluşturmaktadır.

C: I ii⁶ I⁶₄ V I IV I

6. İşaretler ve Kısaltmalar

- a) **Çift Çizgi** Bir bölüm veya bir kesitin bittiğini gösterir. Ölçü biriminin değişmesi halinde ve tümüyle farklı bir ton veya modda yeni bir kesitin yazılması durumunda da kullanılır.

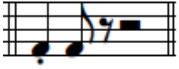
- b) **Tekrar İşareti(röpriz)** Bir müzik parçasının tümü veya bir kısmı, bir kesiti, bir cümlesi tekrar edilmek istendiğinde kullanılır. Kesitin, cümlelerin başında benzer işaretin olduğu yere dönülüp tekrar yapılır. Tekrarın parçanın başından yapılması istenmesi halinde başlangıca işaret koyulmaz. Tekrar yapıldığında dolap (Parçanın bir bölümü olduğu gibi tekrar edilmekle beraber son bir ya da birkaç ölçüsünde değişiklik yapıyorsa, yeniden yazmak yerine tekrar işareti konur. Birinci çalışta ve tekrardan sonra çalınacak kısımlar dolap denilen işaretlerle belirlenir) varsa 1 değil 2 çalınır.

- c) **Da Capo (D.C.) ve Dal Segno (D.S.)** Da Capo (başlangıca dön) ve Dal Segno (işarete dön) tekrarın yapılacağını simgeler. D.C. başlangıca dön ve “Fine” (D.C ya da D. S’den sonra parçanın biteceğini gösterir.) sözcüğüne kadar tekrar çal anlamındadır. D.S ise S işaretinin yer aldığı ölçüden itibaren tekrar çal (veya söyle) ve “Fine” sözcüğünün bulunduğu yerde bitir, anlamını taşımaktadır.
- d) **Puandorg** P Üzerine koyulduğu notanın isteğe bağlı olarak uzatılacağını gösterir. Puandorgda ölçü vurulmaz ve tempo durur. Puandorg ölçü çizgisinin ya da bie susun üzerindeyse Puandare adını alır.
- e) **M.D. (Mano Destra) R.H.** Sağ el.
- f) **M.S. (Mano Sinistra) L.H.** Sol el.
- g) **8va ... 8vb ...** Portenin üstüne konulduğunda 8 va ya da sadece 8 rakamından sonra nokta nokta işaretlenen bölümün bir oktav yukarıdan çalınacağını, portenin altına koyulduğunda ise işaretlenen bir oktav kalından çalınacağını gösterir. İlave çizgi ve aralıklara yazılan notaların okunma güçlüğü nedeniyle kullanılır.
- h) **CON 8... (Oktavı ile)** Üzerine yazıldığı pasajın oktavlı olarak çalınacağını gösterir. Portenin üstüne yazıldığında bir oktav üstündeki seslerin ilave edileceği, portenin altına yazıldığında ise notalara bir oktav altındaki seslerin ilave edileceği anlamına gelmektedir.
- i) **Bağ İşareti** İki veya daha fazla notanın altında veya üzerinde yer alan bağ işareti bu notaların bağlı çalınacağını gösterir. Bunun dışında; Aynı isim ve yükseklikteki notaların bağlı (kesmeden) okunacağını gösterir. Böylece notanın değeri bağ ile bağlanan nota kadar uzamış olur. Cümle veya cümlecikleri göstermek üzere kullanılır. Vokal müzikte bir heceye birkaç nota yazıldığında kullanılır. Yaylılarda hangi notaların tek yay hareketi ile çalınacak olan notaları gösterir.

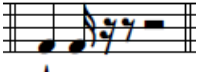

- j) **Staccato** Notaların altında veya üzerinde nokta ile gösterilen staccato, bu seslerin ayırık çalınacağı anlamındadır. Staccato başlıca üç işaretle gösterilir(yanındaki nota; çalınış biçimi):

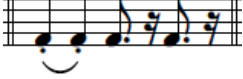
Staccato

Staccatissimo

Mezzo staccato

- k) **Marcato veya Tenuto** (—) Notanın üstüne koyulan bir çizgi ile gösterilir. Notanın değerine en yakın şekilde ve belirterek icra edileceği anlamına gelir.
- l) **Aksan** (>) Notanın vurgulu olarak çalınacağını gösterir.
- m) **Detaş** (^) Ayırarak çalmak (kesikli staccato).
- n) **Tremolo**(**Tek bir notanın tekrarında kısaltma**) Belirli bir değeri taşıyan herhangi bir notanın üzerine veya altına koyulan eğik, kısa çizgi o notanın süresi kadar belirtilen çizgi sayısına göre tekrarlanacağını gösterir. Tek eğik çizgi varsa sekizlik, iki çizgi varsa onaltılık olarak tekrarlanacak anlamındadır(yanındaki notalar; çalınış biçimi).

- o) **Tremolo** (**Ard arda tekrarlanan iki sesin kısaltması**) İki notanın belirtilen süre ve vuruş içerisinde birbiriyle işlenmesidir. Tek eğik çizgi varsa sekizlik, iki çizgi varsa onaltılık olarak tekrarlanacak anlamındadır(yanındaki notalar; çalınış biçimi).

- p) **Art arda tekrarlanan ölçü tekrarı için kısaltma**

- q) **Simile** Genelde aynı ölçü içinde veya ölçüde aynı şekilde devam eden gruplara ait artikülasyon, pedal v.s. için kullanılır.
- r) **Simili** Tekrar bir sonraki ölçü ve daha sonrasında da devam ediyorsa simili ile işaretlenir.
- s) **Glissando** Belirtilen iki nota arasındaki tüm notaları mümkün olduğunca (adeta kaydırarak) çabuk çalmak anlamındadır. Ancak klavyeli çalgılar sadece beyaz tuşlarda (veya nadiren sadece siyah tuşlarda glissando yapabilirler), yaylı çalgılar aynı tel üzerinde, arp ve trombon tam bir glissando gerçekleştirebilirler.

- t) **Arpeggio** (Sözcük anlamı “arp tarzında”) Bir akorun önüne “arpeggio” işareti koyulduğunda akorun sesleri aşağıdan yukarıya veya yukarıdan aşağıya süratle birbiri ardına çalınır ve süresi kadar tutulur.

7. Süslemeler

Bir müzikal kompozisyonda ezginin esas notalarına eklenen süs notaları esere çeşitlilik, zarafet, canlılık kazandırır. Ezginin esas notalarının yanında veya üzerinde küçük işaretlerle simgelenir. Barok dönem ile Klasik dönemin ilk yıllarında yani özellikle 17. yüzyıl başlarından 18. yüzyıl sonlarına kadar çok yaygın olarak kullanılan bu özel işaretler, her dönemde farklı yorumlanmıştır.

- a) **Apojatür (dayanma notası) (Appogiatura-İtalyanca)** Esas notanın önünde yer alır ve onun değerini belli ölçüde paylaşır(yanındaki notalar; çalınış biçimi).

Çift apojatür Esas sesin alt ve üst seslerini artarda alıp esas sesin takip etmesi şeklindedir. Üst sestem de başlayabilir. Nota değerleri mordan' da olduğu gibidir(yanındaki notalar; çalınış biçimi).

- b) **Çarpma (acciaccatura)** Esas notanın önünde küçültülerek ve sapında kısa bir çizgi ile gösterilir. Vuruşun üzerinde çalınır. Süresi kısadır. Ağır ve hızlı tempolara göre çalınış biçimi değişebilir.

- c) **Mordan** “” İşareti notanın üzerine yazıldığında esas bir üst ses ile işleme yapar. Nota değerleri parçanın hızına bağlıdır. “” İşareti üzerine yazılan diyez, bemol, bekar gibi arızalar işleme notasına aittir.

Alt mordan “” Mordan ile aynıdır. Tek farkı bir üst ses yerine bir alt ses ile işleme yapar.

- d) **Grupetto** “” Bir esas notanın sırasıyla üst ve alt komşu sesleri ile işlemesidir. Diğer süs notalarında olduğu gibi nota değerleri parçanın temposu ile ilgilidir.

Tempo düştüğünde nota değerleri küçülür, tempo yüksekse nota değerleri büyür.

Sustan sonra gelen notanın üzerindeki grupetto esas nota ile başlar.

Bir dörtlük notanın üzerinde yer alan grupetto dört eşit onaltılık olarak çalınır; ancak bu dörtlüğün ardından bir sus geliyorsa üçleme (triole) kullanımı kaçınılmaz olur.

Alt grupetto “” Grupetto ile aynıdır. Tek farkı, nota sırasıyla alt ve üst komşu seslerle işlenir.

Notadan sonra gelen grupetto Parçanın hızına bağlı olarak esas nota uzun tutulur ve son yarıda grupetto yer alır.

- e) **Tril** Esas notanın bir üst ses ile notanın süresi boyunca hızlı bir şekilde işlemesidir. Ancak çarpma işareti varsa üstten başlar. Esas notun üstüne işareti koyularak gösterilir. Tril' in süresi süslenen sesin süresine eşittir.

8. Müzikte Kullanılan Terimler

Müzikte kullanılan **tempo**, **ses yoğunluğu** ve **ifade** terimleri genellikle İtalyanca olarak yazılır. Bu gelenek on yedinci ve on sekizinci yüzyıllarda başlamış ve çağımızda bazı bestecilerin ana dillerinde yazmalarına rağmen, genel olarak devam etmiştir.

8.1. Tempo, ses yoğunluğu ve ifade terimleri

8.1.1. başka sözcüklerle birlikte kullanılanlar ve ön ekler

a, ad, al, all', alla	= inde, -da, -a (alla turca)
assai	= çok
a tempo	= değişimden önceki asıl tempo
ben	= iyi
capo	= baş (Da Capo = başta)
coi, col, coll', colla, colle, collo	= ile, birlikte
colla voce	= ses partisi ile birlikte
colla parte	= (solo) partisi ile birlikte
come	= gibi (come prima = önceki gibi)
con	= ile (con moto = hareketli)
da, dal	= -dan (dal segno)
doppio	= çift
e, ed	= ve
fino, fin', sino, sin'	= -a kadar

giusto, giusta	= tam, kesin (tempo giusto = tam zamanında)
-ino, -ina, -etto, -etta	= küçültme ekleri
-issimo	= en fazla ifadesi veren ek
ma	= fakat
meno	= daha az (meno mosso = daha az hareketli)
mezzo, mezza	= yarım
molto, di molto	= çok
non	= değil (non troppo = çok değil, non tanto = o kadar değil)
per	= için
piu	= daha fazla (piu mosso = daha hareketli)
poco, poco a poco	= biraz; giderek daha (poco meno = biraz daha az, poco piu = biraz daha anlamına gelir)
pochettino	= çok az
possibile	= mümkün
poi	= daha sonra
possibile	= mümkün
primo, prima	= ilk
quasi	= gibi; benzer
seque	= takip eder, izler
sempre	= daima, hep, devamlı
senza	= -sız
simile	= aynı yolla aynı şekilde
sopra	= üzerinde
sotto	= altında
stesso tempo	= aynı tempo
subito	= ani
sul, sull', sulla, sulle	= üzerinde
-tempo giusto	= doğru tempo
tanto	= o kadar
non tanto	= o kadar değil
tempo I	= baştaki birinci tempo
troppo	= fazla
una	= bir
due	= iki
tre	= üç

8.1.2. tempo ile ilgili terimler

Grave	= çok çok yavaş, ağır başlı, içine dönük
Adagio	= çok yavaş
Adagissimo	= olabildiğince yavaş
Andante	= rahat bir tempoda biraz yürük
Andantino	= ağır ancak niteliğinde biraz hareket bulunan
Maestoso	= çok ağır, haşmetli, kudretli
Largo	= geniş
Larghetto	= oldukça geniş
Lento	= yavaş
Larghissimo	= çok geniş
Largamente	= geniş bir stilde (Largo gibi)
Moderato	= orta tempoda
Tempo comodo	= rahat bir tempoda
Tempo ordinario	= orta bir tempoda
Allegretto	= oldukça hızlı
Allegro	= hızlı
Vivace	= canlı, hızlı
Vivacissimo	= çok canlı ve hızlı
Vivo	= canlı, coşkulu
Presto	= çok hızlı
Prestissimo	= olabildiğince hızlı
Celere	= hızlı
Tosto	= hızlı, çabuk
Veloce	= süzülür, uçar gibi

8.1.2.1. birleşik olarak kullanılan tempo terimleri

(Bu terimler bazen başka terimlerle birleşerek yeni bir icra tarzını anlatmaya çalışırlar.)

Allegro con brio	= parlak canlı bir allegro
Allegro con fuoco	= ateşli bir allegro
Allegro moderato	= orta bir allegro
Allegro con spirito	= ruhlı, canlı bir allegro
Allegro maestoso	= haşmetli, tantanalı bir allegro
Allegro agitato	= heyecanlı bir allegro
Allegro vivace	= canlı çevik bir allegro
Allegro molto e con brio	= çok süratli ve canlı
Allegro ma non troppo	= allegro ama çok değil
Allegro assai	= iyice süratli
Allegro con brio ed Appassionato	= parlak canlı ve ihtiraslı
Andante cantabile	= şarkı söyler
Andante religioso	= dini bir hava yaratacak şekilde icra
Andante espressivo	= ifadeli bir andante
Andante maestoso	= haşmetli, tantanalı bir andante
Andante con moto	= hareketli bir andante
Andante sostenuto	= ağır başlı, taşkınlıktan uzak bir andante
Andante grazioso	= sevimli, zarif bir andante
Andante quasi un poco adagio	= biraz adagio gibi andante
Andante con Espressione	= ifadeli bir andante
Allegretto grazioso	= sevimli, zarif bir icra isteyen allegretto

8.1.3. tempo değişiklikleri ile ilgili terimler

(Geçici bir özelliğe sahip bu terimler portenin altına yazılır.)

Accelerando (accel.)	= giderek hızlanarak
Affrettando	= telaşlı
Allargando	= hızı azaltıp genişleyerek
Allentando	= ağırlaşarak
Animando	= giderek canlanma
A tempo	= zamanında, daha önce değişen hızın başlangıç temposuna dönmesi anlamında
Ad libitum, A piacere	= icra tarzının (hız v.s) icracının isteğine bırakılmış olması
Calcando	= telaşlı
Doppio tempo, doppio movimento	= bir önceki pasaj veya kesitin iki misli hızında
L' istesso tempo	= bir önceki pasaj veya kesitin hızında (bu terim bazen ölçü biriminin değiştiği durumlarda, örneğin 2/4 -2/2 gibi her vuruşun eski ölçü birimindeki hızda olması gerektiğini göstermek üzere kullanılır.)
Meno allegro	= daha az hızlı (allegroya göre)
Meno mosso	= daha az hareketle, daha yavaş
Piu mosso	= daha hareketli, daha hızlı
Piu allegro	= daha hızlı
Piu presto	= daha hızlı
Piu lento	= daha yavaş
Precipitando	= hareketin hızlandırılması
Rallentando (rall)	= giderek yavaşlayarak
Ritardando (rit., ritard.)	= giderek yavaşlayarak
Ritenuto (riten.)	= hızı bir anda düşürerek
Rubato	= (çalınmış)
[tempo rubato	= çalınmış zaman, temel ritmi bozmadan zaman zaman yavaşlayıp hızlanarak; hızda esneklik.]
Slargando (slarg.)	= genişleyerek
Slentando (slent.)	= yavaşlayarak
Stringendo	= sıkıştırarak, hızı arttırarak
Stretto	= sıkıştırarak
Tempo comodo (comodo)	= rahat bir hızda
Tempo giusto	= tam zamanında; gevşemeden
Tempo primo	= başlangıç hızında (ilk hız)
Tempo ordinario	= ne çok hızlı, ne çok yavaş, orta hızda

8.1.4. tempo ve ses yoğunluğu bileşimi ile ilgili terimler

Calando	= yavaşlayarak ve sesi azaltarak
---------	----------------------------------

İncalzando	= hızlanarak ve sesi arttırarak
Morendo	= sesi öldürüp azaltarak ve giderek yavaşlayarak
Perdendosi	= kaybolup giderek (ses ve hız)
Smorzando	= yavaşlayarak ve sesi azaltarak

8.1.5. ses yoğunluğu ile ilgili terimler

Pianissimo (pp veya ppp)	= çok hafif
Piano (p)	= hafif
Mezzo piano (mp)	= oldukça hafif (orta derecede)
Mezzo forte (mf)	= oldukça kuvvetli (orta derecede)
Forte (f)	= kuvvetli, yüksek sesle
Fortissimo	= çok kuvvetli
Accentuato	= vurgulayarak
Crescendo (cres. cresc.)	= giderek sesin yoğunluğunu artırarak
Decrescendo (decrec.)	= giderek sesin yoğunluğunu azaltarak
Diminuendo (dim. dimin.)	= giderek sesi kısarak
Forzando (fz)	= bir ses veya akor
Marcato	= ayırarak, belirterek
Meno forte	= daha az kuvvetli
Mezza voce (mv)	= sözcük anlamı "yarım ses"; ne çok kuvvetli, ne de çok hafif
Rinforzando (rf veya rfz)	= sesi güçlendirerek
Piu forte	= daha kuvvetli
Piu piano	= daha hafif
Sforzando(sf veya sfz)	= üzerinde kuvvetli aksan

8.1.6. ifade ile ilgili genel terimler

A cappella	= eşiksiz(vokal)
Affettuoso	= duygulu, yumuşak
Agitato	= huzursuz
Appassionato	= ihtiraslı
Animato	= canlı, hareketli
Amabile	= nazik, sevecen
Amoroso	= sevgi dolu
Attacca	= beklemeden devam et (bir sonraki bölüm veya kesite geç)
Ben marcato	= iyi belirterek
Brio	= hayatiyet
[con brio	= canlılıkla]
Brillante	= parlar
Cantabile, cantando	= şarkı söyler stilde
Con forza	= kuvvet ile
Con fuoco	= ateşli
Con grazia	= zarafetle
Con moto	= hareketli
Divisi	= bölünmüş(orkestral veya vokal müzikte kullanılan terim, örneğin birinci kemanların iki gruba ayrılıp farklı partiler çalması gibi)
Dolce	= tatlı
Dolcissimo	= çok tatlı
Dolento, doloroso	= üzgün, hüzünlü
Energico	= enerjik
Espressivo	= ifadeli
Fuoco	= ateş (con fuoco = ateşli)
Furioso	= vahşice
Giocoso	= şakacı, alaycı
Giojoso	= neşeli
Grazioso	= zarafetle
Legato (leg.)	= bağlı
Leggiero (legg.)	= hafif
Leggieramente	= hafif sesle
Maestoso	= haşmetli
Marcato	= belirterek
Mesto	= üzgün bir ifade ile
Pesante	= ağırlığını vererek, baskılı
Piacevole	= sakin, memnun ifadeyle

Piangevole	= üzgün ifadeyle
Pizzicato	= teli çekerek (yaylı çalgılarda teli çekerek çalma)
Pomposo	= gösterişli, haşmetli
Portamento	= sesi birinden diğerine taşıyarak
Risolutto	= kararlı
Scherzando	= şakacı tavırla
Scherzoso	= şakacı tavırla
Sotto voce	= fısıldar gibi kısık sesle
Sordino	= surdin
Sostenuto	= tutarak (tempo)
Tenuta, tenuto, tenute, ten.	= tutarak (ses)
Tranquillo	= sakin
Tranquillamente	= sakin bir şekilde
Vivacita	= canlılık
[con vivacita	= canlılıkla]
Vivo	= canlı
Volti subito (V.S)	= sayfayı çevir ve hemen devam et(orkestral müzikte yaygın olarak kullanılır).

8.2. Çalgılarla ilgili terimler

8.2.1. pianoforte

Una corda	= sözcük anlamı “tek el” – sol pedalı kullan.
Tre corde	= sözcük anlamı “üç tel” – sol pedalı kaldır.
Con pedale	= pedal ile (sesi uzatmak için kullanılan)
M.Dç (Mano destra, Main droite)	= sağ el
R.H. (Right hand)	= sağ el
M.S. (Mano sinistra)	= sol el
M.G. (Main gauche)	= sol el
L.H. (left hand)	= sol el

8.2.2. yaylılar

Pizzicato (pizz.)	= yay kullanmak yerine teli çekerek çalmak
Arco	= yay(tekerrar yay kullan)
Con sordino	= surdin ile
Senza sordino	= surdinsiz
Sul ponticello	= köprüye yakın çal (köprü üzerinde)
Col legno	= yayın arkası ile (veya tahtası ile)
Sul G	= sol tel üzerinde
Divisi (div.)	= orkestral müzikte aynı grubun iki ayrı partiyi çalması
Unison (unis.)	= tüm icracıların aynı partiyi çalması (tek ses)

8.2.3. tahta ve bakır nefesliler

1 veya I	= sadece birinci icracı
2 veya II	= sadece ikinci icracı
Solo	= tek başına
Sordino	= surdin
Senza sordino	= surdinsiz
Tremolo (trem.)	= iki notanın belirtilen süre içinde birbirleriyle süratli bir şekilde işlemesi